

Osiedla symultaniczne

Simultaneous Housing Estates

Streszczenie

Każdy z nas potrzebuje przestrzeni. Przestrzeń otacza nas szczególnie jako struktura do izolowania się od innych ludzi, aby ukryć nas przed gwarem i dać nam trochę „powietrza”. Różnorodna typologia formy mieszkania oferuje zachowanie zróżnicowanego dystansu pomiędzy użytkownikami w przestrzeni. Na przykład „powietrze” w przestrzeni domów jednorodzinnych jest całkowicie prywatne i zdecydowanie oddzielone od obcych. Natomiast przestrzeń wewnątrz osiedla mieszkaniowego może nawet nie istnieć lub być ograniczona do wind, korytarzy czy wejść. Przestrzeń wewnątrz OSIEDLI SYMULTANICZNYCH jest zaś bardziej zróżnicowana niż mocny podział na strefy publiczne i prywatne. Funkcje w przestrzeniach mieszą się w czasie i przestrzeni, aby aktywować więcej działań, które wpływają pozytywnie na rozwój fizjologiczny i psychologiczny człowieka. „Powietrze” ma ważną funkcję dla naszych potrzeb, ale również tworzy niewidzialną barierę przed bałaganem czynności. ARCHITEKTURA SYMULTANICZNA może być odpowiedzią jako wizja osiedla jutra, w którym ludzka kreatywność i aktywność są ważnymi elementami architektury.

Abstract

Each of us needs space. The space surrounds us especially to isolate from other people, to hide us from buzz of voices and give us a bit of our own “air”. Different typology of housing offer diverse distance and function of space between users. For example the air of the space of detached houses is completely private and strongly separate from strangers. On the other hand the space inside housing estate of block of flats may even not exist or become confined to lifts, corridors or entrances.

The space inside SIMULTANEOUS HOUSING ESTATES become more diverse between public and private. The function of space is mixed in space and time to create more activities which influence positively on human physiological and psychological development. The “air” has important function for our needs but also create the invisible barrier to hide us from turmoil. SIMULTANEOUS ARCHITECTURE might be an answer in response to vision of housing estate of tomorrow where human creativity and activity is important part of architecture.

Słowa kluczowe: przestrzeń, symultaniczność, aktywny, fluktuacyjny, człowiek, afordancje środowiska

Keywords: space, simultaneous, active, fluctuating, human, environmental affordances

Psychologiczny aspekt przestrzeni

Architektura jest środowiskiem stworzonym przez człowieka dla człowieka. Każdy najmniejszy element zaprojektowany przez architekta ma wpływ na egzystencję użytkownika. Prognozy agencji UNFPA przedstawiają, iż obecnie ponad 50% ludzkości mieszka w miastach, zaś do 2030 roku wskaźnik ten przekroczy 80%. Aspekt ten jest szczególnie ważny dla architektów, urbanistów, dla osób które tworzą przestrzeń do życia mieszkańców miast. Nasz byt w społeczeństwie to kontakt z przestrzenią wypełnioną materiążywioną – ludźmi i nieżywioną – architekturą. Przestrzeń sama w sobie nie istnieje, dopiero jako suma dwóch składników: człowiek i architektura, nabiera ona znaczenia. Proces zaistnienia przestrzeni powoduje wzajemne formatowanie się człowieka i architektury, a nasze relacje są niczym symbioza między dwoma gatunkami organizmów.

Z punktu widzenia psychologii rozwoju człowieka W. Wundt (1907) określał istnienie człowieka jako egzystencję aktywną, wypełnioną ruchem, rozwojem, działaniem. Byt pasywny skazany jest na stagnację, regres i bezruch. Człowiek więc jako organizm żywy charakteryzuje się ciągłą zmianą położenia w stosunku do przestrzeni, w której się znajduje. „Istoty żywe, podobnie jak molekuly, z których składa się materia, stale poruszają się, potrzebują więc mniej lub bardziej zmiennej ilości przestrzeni”¹. Aktywność ludzka przejawia się w czynnościach wykonywanych przez człowieka. Podejmowanie aktywności zależy od wielu

The psychological aspect of space

Architecture is an environment created by human for human. Every little element designed by architect influence on human existence. The forecast of UNFPA agency show that over 50% of the population lives in cities, and by 2030, this figure exceeds 80%. This aspect is particularly important for architects, urban planners, and for those who design the space for urban life. Our existence in society is a contact with a space filled with a living matter – human and an inanimate matter – architecture. Space itself does not exist, just as the sum of two components: a human and an architecture, it becomes meaningless. The process of emerging the space causes mutual formatting of man and architecture, and our relationship is like a symbiosis between two species of organisms.

From the perspective of developmental psychology, Wilhelm Wundt (1907) defined the human being as active existences, filled with movement, development, operation. Being passive is condemned to stagnation, decline and immobility. Man, so as a living organism characterized by continuous change of the position in relation to the space in which it is located. “Like the moving molecules that make up all matter, living things move and therefore require more or less fixed amounts of space”¹. Human activity is displayed in the actions performed by a human.

czynników, jednak jednym z nich są afordancje środowiska, a m.in. cechy fizyczne architektury, które zaprojektowane przez architektów mocniej lub słabiej wpływają na pobudzenie wykonywania różnorodnych czynności w przestrzeni.

Nasze receptory oczekują więc od architektury bodźców pobudzających do egzystencji aktywnej.

Każdy z nas wyposażony jest w odmiennie wrażliwy system receptorów, co powoduje, iż żyjemy w innych światach postrzębiowych. Projektowanie według rozróżniania i grupowania charakterystyki człowieka jedynie ze względu na cechy wizualne, np. wysocy i niscy, grubi i chudzi, starzy i młodzi, jest nie wystarczające z punktu widzenia proksemiki. „Po tym jak przekształcamy nasze środowisko przyrodnicze, poznać można, jak różny użytek czynimy z naszych zmysłów”². Receptory jako nasze narzędzia – przekazy światła zewnętrznego sprawiają, iż każdy z nas odbiera przestrzeń w inny sposób, a co więcej oczekuje od przestrzeni cech ważnych dla siebie. Analogicznie, każdy z nas postrzegając architekturę spodziewa się od niej innych atrybutów, dzięki którym wykorzysta jej cechy fizyczne w zależności od swoich potrzeb.

Tworzenie przestrzeni trwałej, jest więc szczególnie odpowiedzią na potrzeby indywidualne jej użytkowników. Indywidualność oznacza możliwość wykorzystania przestrzeni do pobudzenia aktywności człowieka, do dynamicznego i zmiennego eksplorowania funkcji przestrzeni oraz wykonywania różnorodnych czynności.

Potrzeba przestrzeni

Potrzeba wykorzystania przestrzeni zależy od wielu potrzeb psychicznych człowieka przedstawionych w hierarchii potrzeb Masłowa. Począwszy od tych podstawowych związanych z potrzebami fizjologicznymi, bezpieczeństwa, miłości i przynależności, szacunku i uznania, aż po samorealizację, zaś stan danej potrzeby pojmowany jest jako brak lub nadmiar czegoś. Psycholog W. Szewczuk (1990) rozgranicza potrzeby na wrodzone (biologiczne) oraz nabyte (społeczne). Jako jedną z ważniejszych potrzeb należących do grupy wrodzonych wymienia on: potrzebę aktywności. Pobudza ona organizm do różnego rodzaju aktywności przejawianych w postaci czynności wykonywanych w przestrzeni.

Potrzeby człowieka nie są jednak stałe, są one zmienne w czasie i przestrzeni, pod tym więc aspektem architektura jako materia nieożywiona jest tkanką stałą, gdyż jej trwałość nie pozwala na łatwą i szybką fluktuacyjność cech fizycznych w zależności od potrzeb jej eksploratorów. Architekt jednak powinien pamiętać jak zróżnicowanie potrzeb użytkowników wpływa na aspekt percepcji przestrzeni, a szczególnie o tym iż postrzegając przestrzeń analizujemy ją w kwestii co w danej przestrzeni można zrobić, a nie biernie zobaczyć.

Projektując architekturę tworzymy przestrzeń nie tylko dla spełnienia naszych potrzeb, ale również dla wielu światów spostrzeżeniowych, składających się z pojedynczego człowieka lub grupy osób. „Ludzie z odrębnych kręgów kulturowych nie tylko mówią odrębnymi językami, lecz również (...) przebywają w odrębnych rzeczywistościach zmysłowych”³.

Architektura jest więc odpowiedzią na powyższe potrzeby znajdujące się na zróżnicowanych poziomach piramidy w zależności od użytkownika oraz personalnej potrzeby aktywności. Indywidualny sposób percepcji środowiska razem z osobistymi potrzebami sprawia, iż przestrzeń nieożywiona wymaga ela-

Taking the activity depends on many factors, but one of them are environmental affordances. For example the physical features of architecture, designed by architects, harder or less affect on stimulation of performing a variety of tasks in space. So our receptors expect incentives from the architecture to stimulate an active existence. Each of us has a different sensitive receptor system, which causes that we live in different perceptual worlds. Design by distinction and classification of human characteristics only on visual features such as tall and short, fat and thin, old and young is not enough in terms of proxemic. “In fact, from these man-altered environments, it is possible to learn how different peoples use their senses”². Receptors as our tools – relays the outside world that make each of us receives space in a different way, and what’s to expect the features important to you. Similarly, each of us seeing the architecture expects from it the different attributes, that make use of its physical characteristics, depending on your needs. So creating a permanent space is particularly addresses the individual needs of each user. Individuality is the possibility of using space to stimulate the human activity to dynamic and variable exploring a function of space and perform various operations.

The need for space

The need for use of the space depends on many human psychological needs described in Maslow’s hierarchy of needs, from those related to basic as physiological needs, safety, love and belonging, respect and recognition to the self-realization of the needs. The needs of the state is understood as a lack or excess of something.

Psychologist W. Szewczuk (1990) distinguishes the needs between the innate (biological) and acquired (social). One of the most important needs of the innate group he mentions: the need for activity. It stimulates the body to various types of activity as expression of the operations performed in the space.

Human needs are not fixed, they are variable in time and space, so in that aspect of the architecture as inanimate matter is the fixed tissue as its durability does not allow for easy and rapid variability of the physical characteristics depending on the needs of its explorers. However, architect should keep in mind how the diversity of user needs affects on the aspect of the perception of space, especially that viewing space we analyze it in terms of what we can do in this space, rather than passively view.

Designing the architecture we create a space not only to meet our needs, but also for the many perceptive worlds, consisting of a single person or group of people. “(...) People from different cultures not only speak different languages but (...) inhabit different sensory worlds”³.

The architecture is thus a response to these needs that are on different levels of the pyramid, depending on the user and his personal needs for activities. The individual mode of the environmental perception together with the personal needs makes inanimate space requires flexible features that can be used depending on the explorer.

stycznych cech, które mogą zostać wykorzystane w zależności od eksploratora.

Przestrzeń monofunkcyjna

Segregacja funkcji przestrzeni osiedli i budynków mieszkaniowych widoczna chociażby u modernistów miała za zadanie poprawę warunków bytowych. Wydzielanie funkcji i tworzenie specjalnego programu porządkowało przestrzeń oraz jasno artykułowało sposób użytkowania poszczególnych miejsc w strukturze mieszkaniowej. Tworząc zestaw właściwości mieszkaniowych poszczególnych obszarów: mieszkanie – korytarz – wejście – pralnia – piwnica – plac zabaw – parking – itd. Dwa przykłady na terenie Berlina: osiedle mieszkaniowe Hansviertel wybudowane w latach 50. XX wieku oraz jednostka mieszkaniowa Le Corbusiera są odpowiedzią na podniesienie ówczesnych standardów mieszkaniowych, polepszających jakość życia ich mieszkańców oraz możliwość spełniania codziennych podstawowych potrzeb ich użytkowników. Czy są one jednak nastawione na potrzeby indywidualne każdego jej użytkownika? Czy na potrzeby wyznaczone jako podstawowe standardy, które każdy użytkownik posiada, a architektura jako tkanka stała ma na dane standardy odpowiadać w formie funkcji poszczególnych przestrzeni. Funkcjonalność, jako zbiór atrybutów pomagających w funkcjonowaniu człowieka w przestrzeni, jest ważnym aspektem w projektowaniu architektury, jednak człowiek poniekąd buntuje się przeciw narzuconemu zbyt dosłownie programowi. Nasze mieszkania są często naszym miejscem pracy, miejscem spotkań towarzyskich, miejscem sportu i relaksu. Ich symultaniczność i możliwość zmiany ich funkcji w czasie i przestrzeni nie odzwierciedla się jednak tak mocno w przestrzeniach zewnętrznych. Afordancje środowiska kreowane w sposób mocno segregujący przestrzeń nie działają pobudzająco na aktywność człowieka, gdyż ograniczają ją do wystąpienia poszczególnych zachowań człowieka jedynie w miejscach możliwych do ich realizacji. Analizując jednak podejście dziecka do przestrzeni możemy zauważyć, iż na przykład ich place zabaw są wszędzie: na korytarzu, na drzewie, w drzwiach wejściowych, na chodniku, na ulicy. Nie znając właściwości fizycznych i przeznaczenia tych rejonów uważają je za miejsca odpowiadające ich potrzebom i spełniające ich oczekiwania. Dorastając jednak zaczęliśmy spoglądać na świat jako miejsca, które posiadają pewne funkcje i pozwalają nam wykonać pewne działania. „Ludzie mają upodobanie do takiego środowiska, które stanowi źródło szybkich i zrozumiałych informacji”⁴. Cechy przestrzeni nie powinny być jednak zbyt proste ani nudne, mają ona angażować i intrygować użytkownika. W związku z tym czy zbyt mocna artykulacja funkcjonalna nie powoduje egzystencji pasywnej, nastawionej bardziej na bezruch i brak kreatywności?

Dodatkowym aspektem, przemawiającym za nieskutecznością segregacji przestrzeni, jest fakt iż w XXI wieku rozrost tkanki miejskiej, spowodowany napływem ludności wiejskiej do miast, powoduje zurbanizowanie terenów naturalnych na olbrzymią, wręcz przerażającą skalę jak ma to miejsce na przykładzie miast europejskich: Londyn, Paryż lub Berlin. Odnosząc się do tego zjawiska, pytanie brzmi: Czy obecnie mamy miejsce na segregację przestrzeni oraz czy monofunkcyjność przestrzeni wpływa na aktywność i rozwój człowieka?

Mono-functional space

Separation of the functions of housing and residential buildings visible even with the modernists had the task of improving the living conditions. Dividing the space into particular function and creating a special program put in order and clearly articulate space usage in each of the residential structure. By creating a set of housing areas properties like: apartment – hall – entrance – laundry room – cellar – children’s playground – parking – etc. Two examples in Berlin: Hansviertel residential complex built in the 50s of the twentieth century, and Le Corbusier housing unit are the answer to raise the standards of housing, improving the quality of life of their inhabitants and the ability to meet basic daily needs of their users. But, are they also focused on the individual needs of each user? Or on the needs designated as the basic standards that each user has, and that the architecture as a fixed tissue should answer for that standards in the form of the function of each space. Functionality as a set of attributes that help in the functioning of human in space is an important aspect in the design of architecture, but the human somehow rebels against too literally imposed program. Our homes are often our place of work, to socialize, a place of sport and relaxation. Their simultaneity and the ability to change their functions in time and space, however, does not reflect so much the external spaces of the building. Affordances of the environment created in a way of segregation of space do not support stimulates the activity of man, because they reduce it to an individual human behavior only in places possible to implement them. However, the analysis of the child approach to space, we can see that, for example, their playgrounds are everywhere: in the hallway, on a tree, in the front door, on the sidewalk, on the street. Not knowing the physical and destination features of areas, children consider them as places suited to their needs and meet their expectations. Growing up, however, we began to look at the world as a place that has some functions and allow us to perform certain actions. “People have a liking for such an environment, which is a source of timely and understandable information”⁴. The features of space should not be too easy or boring, they have it engage and intrigue you. Therefore, if too strong functional articulation does not cause passive existence, set more on immobility and lack of creativity?

Another aspect in favor of the inefficiency of segregation is the fact that in the twenty-first century, the growth of the urban fabric due to the influx of people from rural areas to cities. This results in urbanization of green areas on the enormous, almost frightening scale, as the examples of this movement are European cities: London, Paris or Berlin. Referring to this phenomenon, the question is: Do we now have a place on the segregation of space and does the mono-functional space affect on the human activity and human development?

The perception of architecture by the architects mainly consists of two components: an object of aesthetic expression and functional composition of the program. But how to organize a place different in time and space, to stimulate our

Postrzeganie architektury przez architektów składa się głównie z dwóch składowych: estetycznego wyrazu obiektu oraz funkcjonalnego rozkładu programu. Jednak jak zorganizować miejsce różnorodne w czasie i przestrzeni, pobudzające naszą aktywność i umożliwiające barwne i zmienne występowanie czynności jej użytkowników, ale nie stwarzające równocześnie bałaganu działań.

Symultanimizm

Symultanimizm w architekturze, sztuce, literaturze, nawet w życiu codziennym to zjawisko, a bardziej cecha charakteryzująca się rozgrywaniem wielu akcji na jednej płaszczyźnie przestrzennej i czasowej. W sztuce przejawia się on w manifestach futurystycznych akcentując zasady życia wypełnionego: ruchem, dynamiką, szybkością czasu. Futuryzm włoski to przenikające się płaszczyzny przedmiotów, nieustanne zmiany w czasie, łączące pojęcia czasu i przestrzeni w jedność. W sztuce polskiej, S. Krygier w koncepcji malarstwa symultanicznego próbował uchwycić symultanimizm jako cechę jego obrazów pozwalającą na obejrzenie przedmiotów z dwóch przeciwległych stron. Niezrealizowana zaś koncepcja teatru symultanicznego wg projektu A.Pronaszki, H.Syrkus i Sz.Syrkusa jest przykładem organizowania wielu akcji na jednej płaszczyźnie przestrzeni i czasu oraz nakierowania widza na akcję sceny, aby maksymalnie zintegrować publiczność z aktorami.

Symultanimizm – od łac. *simultaneus* = jednoczesny

Własne postrzeganie symultanimizmu w architekturze: jednocześnie funkcjonujące różnorodne atrybuty architektury (fizyczne właściwości) w danej przestrzeni i w czasie, pobudzające aktywność człowieka.

Przestrzeń jako symultaniczna struktura

Człowiek z natury cechuje się kreatywnością, a mianowicie przyswajaniem lub modyfikowaniem przestrzeni, w której się znajduje. Najlepiej obrazują to filmy ukazujące rozbitków wyrzuconych przez morze na bezludne wyspy, kiedy to bohater musi poradzić sobie z adaptacją przestrzeni, żeby przetrwać. Współczesne przestrzenie do mieszkania, mianowicie osiedla, a w nich domy i mieszkania idą naprzód z myślą o technologii, estetyce i funkcji. Habitatem, który jest przykładem podwyższenia standardów życia jest projekt osiedla mieszkaniowego Ypenburg położonego między Hagą i Rotterdamem, składa się on z wielu kwartałów mieszkaniowych projektowanych przez różnych architektów. Jego struktura jednak mocno podkreśla segregację funkcji, już samo założenie urbanistyczne izoluje program nastawiony jedynie na mieszkania. Potrzeby indywidualne są mocno zawężone do odgórnie nakreślonych standardów, jakimi powinno się charakteryzować „idealne” osiedle mieszkaniowe. Innym przykładem jest budynek mieszkaniowy zaprojektowany przez OMA, jako część projektu realizowanego na bazie planu urbanistycznego *Chassé-terrein* projektowanego przez WEST 8 w mieście Breda w Holandii. Projekt ten, chociaż sąsiaduje z obiektami spełniającymi odmienne funkcje (teatr, muzeum, park), sam w sobie jest jednak homogeniczną przestrzenią, nastawioną bardziej na segregację, aniżeli na integrację i intersekcję funkcji. Afordancje powyższych środowisk mieszkaniowych oczywiście nie oznaczają braku możliwości fluktuacyjności funkcji tych przestrzeni

activity and enables vivid and variable incidence actions of its users, but at the same time causing no mess operations.

Simultaneity

Simultaneity in architecture, art, literature, even in everyday life is a phenomenon and even more a feature specific to the play multiple actions on the same spatial and temporal level. In art, it manifests itself in a futuristic manifesto stressing the principles of life filled: movement, dynamics, speed of time. Italian Futurism is the penetrating the surface of objects, constant changes in time, combining the concepts of time and space in one. In Polish art, S. Krygier in his concept of simultaneous painting tried to capture the simultaneity as the feature of image that allows you to view objects from two opposite sides.

Unrealised the concept of simultaneous theater, designed by A.Pronaszko, H.Syrkus i Sz.Syrkusa is an example of organizing multiple actions on the same plane of space and time and orientation the perception of the viewer to the action of stage, to a maximum integration between audience and the actors.

Simultaneity – from łac. *simultaneus*

Own perception of simultaneity in architecture: simultaneously functioning a variety of architectural attributes (physical characteristics) in a given space and time, stimulating human activity.

Space as a simultaneous structure

Human by nature is characterized by creativity, namely, assimilation or modifying the space in which he is located. This is best illustrated by movies where survivors stranded by the sea on the uninhabited island have to cope with the adaptation of the space to survive.

Contemporary spaces of living, namely the housing estates, inside where flats and apartments go forward with the aim of technology, aesthetics and function. The habitat, which is an example of an increase in the standard of living is a project of the housing estate Ypenburg located between The Hague and Rotterdam, consists of a number of living quarters designed by different architects. Its structure, however, strongly emphasizes the segregation of functions, the urban plan establish isolating of the program set only for housing. Individual needs are strongly confined to arbitrarily delineated standards, which should be characterized by “perfect” housing estate. Another example is a residential building designed by OMA as a part of the project carried out on the basis of urban plan “Chassé-terrein” designed by WEST 8 in Breda, the Netherlands. This project, although situated next to the objects that meet the different functions (theater, museum, park), by itself, however, is a homogeneous space, focused on segregation rather than integration and intersection functions. Affordances of these housing communities, of course, does not mean the inability of a function variability of these spaces through its users, namely creative adaptation. However, they are much more difficult, and after the field observation is not possible to effect, due to the excessive nature of a single dominant features – the residential-oriented feature,

il. 1

il. 1. Zależność: przestrzeń - zróżnicowanie potrzeb użytkowników / The dependence: the space – variety of users needs

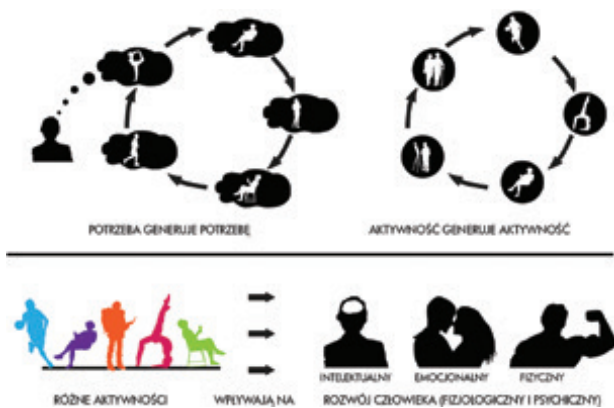
il. 2. Potrzeba – aktywność – czynność / need – activity – action

il. 3. Jakość życia, a potrzeby indywidualne: Unité d'Habitation (Jednostka mieszkaniowa) Berlin – Le Corbusier / Quality of life and individual needs: Unité d'Habitation (Housing Unit), Berlin – Le Corbusier

il. 4. Przestrzeń monofunkcyjna: Osiedle Ypenburg, Holandia / Monofunctional space: Housing estate Ypenburg, The Netherlands

il. 5. Przykład segregacji funkcji – homogeniczna przestrzeń: budynek mieszkalny projektu OMA na założeniu urbanistycznym WEST 8 „Chassé-Terrein” / Example as segregation of function - homogeneous space: housing building design by OMA, urban plan “Chassé-Terrein” by WEST 8

il. 6. Schemat działania przestrzeni symultanicznej / Scheme of function of simultaneous space

il. 2

il. 3

il. 4

il. 5

il. 6

przez jej użytkowników, a mianowicie kreatywnej adaptacji. Są one jednak mocno utrudnione i po obserwacji terenowej niemożliwe do zajęcia, ze względu na zbyt mocno dominujący charakter pojedynczej funkcji – funkcji mieszkaniowej, nastawionej na aktywność w obrębie własnych mieszkań, aniżeli na aktywne czynności występujące w przestrzeniach zewnętrznych.

Bernard Tschumi w swojej twórczości odnosił się do przecinania się funkcji, raczej niż do jej segregowania w celu aktywizacji wydarzeń, życia, a mianowicie podkreślania tym czym jest miasto – miejscem zdarzeń.

Heterogeniczne budynki mieszkaniowe istnieją, jak np. obiekt „Bryghusproject” zaprojektowany przez OMA w Kopenhadze. Jego program funkcjonalny składa się z różnorodnych właściwości, segregacja zaś następuje w pionie i poziomie, a każda strefa wpływa na działanie innych stref. Symultaniczność w czasie i przestrzeni jest więc zachowana, a jednak może nadal jest niewystarczająca, gdyż dalej wyraźnie widzimy podział na funkcje „a” w przestrzeni „a”, nie ma tak mocnego łączenia i różnorodności czynności na jednej płaszczyźnie.

6. Osiedle symultaniczne

Hipoteza: Skoro nasza egzystencja oparta jest na aktywności, jako przewodniej potrzebie, którą przejawiamy w różnorodnych czynnościach wykonywanych na co dzień, to i architektura powinna być bardziej elastyczna i fluktuacyjna. Symultanim w architekturze pobudza do aktywności użytkownika, do jego ciągłej eksploracji oraz używania różnorodnych czynników fizycznych oferowanych przez przestrzeń. Fluktuacyjność przestrzeni to efekt heterogeniczności jej atrybutów oraz symultaniczności zdarzeń.

Wyobraźmy więc sobie osiedle symultaniczne jako miejsce do mieszkania, gdzie nie ma segregacji funkcji, jest zaś różnorodność funkcji w czasie i przestrzeni. Klatka schodowa nie jest zwyczajną klatką, jest niczym przestrzeń, która zmienia się w zależności od naszych potrzeb. Schody zmieniają swoje położenie w zależności od miejsca naszego celu, oraz swój kształt w pochylnię, a następnie w wielkie stopnie niczym podesty do siedzenia i czytania. Tam zaś, gdzie istnieje potrzeba żeby usiąść i porozmawiać pojawia się tymczasowa ławka. Korytarz jako samo określenie jest nie tylko drogą komunikacji, posadzka niczym interaktywna struktura potrafi zmieniać swą strukturę w zależności od potrzeb jej użytkowników, przybierając formę bieżni, a następnie trawy. Ulica wygląda zaś z każdą minutą inaczej, gdzie jednocześnie widać osoby...

PRZYPISY:

¹ H.E. Twitchell, *Ukryty wymiar*, Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza SA, Warszawa 2003, s. 84.

² H.E. Twitchell, *Ukryty wymiar*, Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza SA, Warszawa 2003, s. 11.

³ H.E. Twitchell, *Ukryty wymiar*, Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza SA, Warszawa 2003, s. 11.

⁴ P.A. Bell, Th.C. Greene, J.D. Fisher, A. Baum, *Psychologia środowiskowa*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, 2004, s. 67.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] Bell, P.A., Greene Th.C., Fisher J. D., Baum A., *Psychologia środowiskowa*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, 2004.
- [2] Twitchell H.E., *Ukryty wymiar*, PIW, Warszawa 1976; Muza, Warszawa 2001.
- [3] Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowska M., *Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006.
- [4] Sankowski T., *Wybrane psychologiczne aspekty aktywności sportowej*. Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego, Poznań, 2001.
- [5] Tschumi B., *Event-Cities*, Wydawnictwo The MIT, 1994.
- [6] Tschumi B., *The Manhattan Transcripts*, Wydawnictwo Wiley (2 edycja), 1994.

focused on activity within their own homes, rather than in the active steps that occur in the outer space.

Bernard Tschumi in his work referred to the intersection of the function, rather than to its segregation, in order to stimulate the events, namely, emphasizing the city what it is – a place of events.

Heterogeneous residential buildings exist, such as object “Bryghusproject” designed by OMA in Copenhagen, Denmark. The functional program consists of a variety of properties and segregation occurs horizontally and vertically, and each zone affect the operation of other partitions. Simultaneity in time and space is thus maintained, but maybe still is not enough, because we clearly see the strong division of the program on the function “a” in the space “a”, there is no so much diversity combining operations on a single plane.

6. Simultaneous housing estate

Hypothesis: If so, our existence is based on the activity as a flagship need, which we we display in a variety of activities performed on a daily basis, then the architecture should be more flexible and fluctuating. Simultaneity in architecture stimulates the activity of the user, for his continuous exploration and use of a variety of physical factors offered by the space. Variability of the space is the effect of the heterogeneity of its attributes and the simultaneity of events.

Imagine, so the simultaneous housing estate as a place to live where there is no segregation of functions, but there is the variety of functions in space and time. The staircase is not an ordinary staircase, it is like space which varies depending on our needs. Stairs can change their position depending on the location of our order, and their shape into the ramp and then into the big stages like platforms for sitting and reading. And where there is a need to sit down and talk there a temporary bench emerge. Corridor as a self-determination is not only a means of communication, like interactive floor structure can change its structure depending on the needs of its users, taking the form from a sport track into grass. Street appearance and every minute otherwise, where you can see people at the same time ...

ENDNOTES:

¹ H.E. Twitchell, *Ukryty wymiar*, Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza SA, Warszawa 2003, s. 84.

² H.E. Twitchell, *Ukryty wymiar*, Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza SA, Warszawa 2003, s. 11.

³ H.E. Twitchell, *Ukryty wymiar*, Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza SA, Warszawa 2003, s. 11.

⁴ P.A. Bell, Th.C. Greene, J.D. Fisher, A. Baum, *Psychologia środowiskowa*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, 2004, s. 67.

BIBLIOGRAPHY:

- [1] Bell, P.A., Greene Th.C., Fisher J. D., Baum A., *Psychologia środowiskowa*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, 2004.
- [2] Twitchell H.E., *Ukryty wymiar*, PIW, Warszawa 1976; Muza, Warszawa 2001.
- [3] Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowska M., *Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006.
- [4] Sankowski T., *Wybrane psychologiczne aspekty aktywności sportowej*. Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego, Poznań, 2001.
- [5] Tschumi B., *Event-Cities*, Wydawnictwo The MIT, 1994.
- [6] Tschumi B., *The Manhattan Transcripts*, Wydawnictwo Wiley (2 ed.), 1994.